

برنامه ۵ ساله استراتژیک مرکز تحقیقات سرطان دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان (۱۳۹۵-۱۴۰۰)

مقدمه

سرطان از بیماری‌هایی است که ریشه در ساختار اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی جامعه و رفتارهای اجتماعی، تصمیم‌های سیاست‌گذاران و سیاستمداران، رفتارهای فردی و عملکردهای سلول‌ها و عناصر متشکله آنها دارد. در کشور ما سومین علت مرگ را سرطان‌ها تشکیل می‌دهند و روزانه حدود ۱۰۵ - ۱۰۱ نفر به دلیل سرطان فوت می‌کنند. سال‌های عمر از دست رفته به دلیل مرگ ناشی از سرطان به ۶۵۰ هزار سال می‌رسد و رتبه چهارم را در بیماری‌ها در کشور دارا بوده و حداقل هزینه‌های این بیماری ۶ هزار میلیارد دلار در سال است. در سال حدود ۷۰ هزار مورد جدید سرطان در کشور پیدا می‌شود که توزیع آنها برحسب تنوع بیماری در جغرافیای کشور متفاوت خواهد بود. با در نظر گرفتن بقاء زندگی در بیماران مبتلا به طور متوسط حدود ۳۰۰ تا ۳۵۰ هزار بیمار مبتلا به سرطان در کشور داریم. سرطان از بیماری‌هایی است که نیازمند کار گروهی و تخصص‌های بین‌رشته‌ای است و هرگز در قالب یک رشته و یا یک فرد مراقبت نمی‌شود. بنابراین لزوم فعالیت یک مرکز تحقیقات جهت انجام پژوهش‌های مرتبط با سرطان و شناسایی عوامل ایجادکننده آن در جای‌جای کشور احساس و در استان سمنان و دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان به عنوان یک مرکز مهم درمانی-تحقیقاتی یک ضرورت مهم تلقی می‌گردد. مرکز تحقیقات سرطان در اسفند ۱۳۹۳ با اخذ مجوز اصولی از طرف وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی صادر شد.

چشم انداز

شناخته شده به عنوان یک مرکز پیشگام در تولید دانش مربوط به سرطان پاسخگو به نیازهای اساسی پژوهشی، آموزشی و خدماتی استان در زمینه سرطان سامان‌دهی مدیریت پژوهشی در زمینه‌های مختلف علم سرطان و همسو نمودن کلیه پژوهش‌های کاربردی-بنیادی. تامین‌کننده منابع در امر پژوهش، توانمندسازی پژوهشگران، ایجاد بستر جهت هماهنگی و همکاری‌های علمی و تحقیقاتی با سایر مراکز تحقیقاتی معتبر تامین سلامت بیماران و خانواده آنها در قالب افزایش طول عمر و کیفیت زندگی ادغام عملی آموزشی-پژوهشی خدمات و یژه سرطان

ماموریت

- حمایت از انجام پژوهش‌های مرتبط و حمایت از فعالیت‌های کاربردی و تولیدی در این زمینه.
- برقراری ارتباط و تبادل دانش و اطلاعات با سایر مراکز تحقیقاتی در سطح ملی و بین‌المللی و انجام تحقیقات مشترک تربیت پژوهشگران توانمند در زمینه پیشگیری و درمان توانبخشی سرطان
- انجام تحقیقات گسترده در زمینه‌های مرتبط و تولید دانش قابل اعتماد و تدوین برنامه و طرح‌های پژوهشی در زمینه سرطان، مبتنی بر نیاز و الویت در کشور و نظارت بر اجرای آنها
- ایجاد محیطی مناسب برای تحقیق، اکتشاف و مبادلات علمی و خردمندانه برای اعضای هیات علمی و محققین.
- انجام مطالعات اپیدمیولوژیک در زمینه سرطان و پاسخ‌گویی علمی نیازها، سیاست‌گذاران و مدیران ملی.
- ایجاد ارتباط مستمر با مراکز تصمیم‌گیری کلان و مشارکت فعال در این زمینه به منظور شناسایی چالش‌های پیش‌رو و ارائه راهکارهای مناسب از طریق ارائه طرح‌های تحقیقاتی
- ارتقاء و شکوفایی توانمندی و ارتقاء سطح دانش محققین و متخصصین علاقه‌مند.
- حمایت از پروژه‌های ملی و پروژه‌هایی که از اهمیت بین‌المللی برای کشور برخوردار باشند

ارزشها

- اعتقاد به ارزشیابی مداوم درونی و بیرونی

- اعتقاد به اخلاق حرفه ای بر اساس باور های برگرفته از فرهنگ اسلامی و ایرانی با رعایت بالاترین استاندارد درونی اخلاق پژوهشی

- توجه به توانمندی و شایسته سالاری در زمینه امر پژوهش

- تولید علم و کمک به بومی کردن فن آوریهای نوین

- توجه به آموزش مداوم و مستمر بصورت ایجاد کارگاههای توانمند سازی اعضا و فراگیران

دورنمای آینده

مرکز تحقیقات سرطان دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان به عنوان کانون اصلی پژوهش های سرطان در استان سمنان بوده و با جدیت تمام برنامه تحقیقات خود را در جهت ارتقاء سلامت و پیشگیری و آگاهی عمومی جامعه و سوق دادن محققان رشته پزشکی به طرف بهره گیری از تکنولوژی های نوین بومی کردن فرهنگ تحقیقات بکار خواهد گرفت. برقراری ارتباط در زمینه تحقیقات سرطان و رشته های مرتبط با سایر مراکز و شبکه های تحقیقاتی ملی و بین المللی و ایجاد بستر مناسب جهت برگزاری سمینارها و کنگره ها از سایر موارد مورد نظر می باشد. ما همگام با برنامه های توسعه تلاش می کنیم که یکی از مراکز معتبر و فعال در زمینه تحقیقات سرطان باشیم به گونه ای که آمار و موارد گزارش شده از این استان مورد استناد سایر مراکز داخلی و خارجی باشد.

رسالت

توسعه مراکز تحقیقاتی با امکان تخصیص منابع براساس عملکرد و پیشنهاد تشکیل خوشه های علمی و فناوری مراکز تحقیقاتی باز زمینه های مشترک واز جنبه های مختلف علوم پایه، بالینی و مدیریتی در قالب پژوهشگاه است که در کنار آن ها مراکز رشد و با انتقال دانش به کاربردی شدن نتیجه فعالیتها می پردازند. الزام مهم در کنار این توسعه ها ضرورت شفافیت در عملکرد است. برای تحقق این امر هر یک از این پژوهشگاه ها صندوق سرمایه گذاری تلقی شده و متناسب با عملکرد خود در جهت ارتقای سلامت و تحقق اهداف چشم انداز توسعه از منابع بهره مند می گردند. در هر یک از حوزه های اولویت دار بایستی برنامه توسعه علم، فناوری و نوآوری (از جمله اولویت های پژوهشی و گسترش برنامه های آموزشی) بر اساس اهداف چشم انداز بیست ساله کشور باشد. به عبارت دیگر و برای مثال اعم از این که حوزه اولویت دار ارتقای سلامت و یا ریز فناوری باشد بایستی ارتباط هر یک از برنامه ها با چشم انداز مشخص گردد. برای تکمیل نهادهای نظام علم، فناوری و نوآوری پیشنهادهای صورت گرفته است. مهم ترین نکته در بخش دولتی و سطح ملی در نظر گرفتن نهاد ارایه دهنده پژوهانه (گرانتهای پژوهشی) است که مبتنی بر نیازهای کشور منابع را به برنامه های پیشنهاد شده اختصاص دهند. به موازات این نهاد، لازم است نهاد مستقلی برای پایش و ارزشیابی این نظام وجود داشته باشد. با ایجاد و راه اندازی مرکز تحقیقات سرطان مشارکت گروهی در امر توسعه علمی کشور بر مبنای سیاستهای وزارتخانه مطبوع و سند چشم انداز توسعه کشور داشته باشد. تلاش ما در جهت کسب موفقیت آتی در زمینه تحقیقات سرطان در قطب شمال کشور توسعه ارتباطات با سایر مراکز تحقیقاتی ملی و بین المللی می باشد. این مرکز به صورت مجموعه ای هماهنگ خواستار توسعه هم جنبه تحقیقات مرتبط با سرطان در سطح استانی و کشوری خواهد بود. این تحقیقات می تواند زمینه ساز بهبود کیفیت و کمیت خدمات ارائه شده به کل افراد جامعه گردد.

تحلیل کلی از وضعیت موجود

در حال حاضر مرکز تحقیقات در زمینه سرطان در استان سمنان فعال می باشد و امکانات موجود بالقوه که می توانند بالفعل عامل مؤثر در تحقیقات سرطان باشند، موجود است. به طوری کلی نقاط قوت وضعف به شرح زیر است:

الف) نقاط قوت

وجود اعضاء هیئت علمی با تجربه و کار آزموده در زمینه انواع مختلف سرطان
اجرای روند رو به رشد ارتقاء مرکز در ارزشیابی درونی و برونی با هدف کسب رتبه های کشوری
ارزشیابی مستمر و موثر و مداوم فعالیتهای تحقیقاتی و تولیدات علمی اعضاء مرکز.
استمرار جذب اعضاء هیأت علمی محقق و ماهر و نخبه در دانشگاه در رشته های مرتبط با سرطان جهت ارتقاء تحقیقات مرکز.
برگزاری کارگاه های توانمند سازی.
ایجاد شرایط و تسهیلات جهت شرکت اعضاء مرکز در سمینار ها و کنگره های ملی و بین المللی در دانشگاه علوم پزشکی سمنان.
وجود اعضاء محقق صاحب نام و معتبر در سطح استانی و کشوری
تصویب و اجرای پروژه های تحقیقاتی مشترک و بین مراکز استانی و کشوری و جذب اعتبارات و منابع مالی در سطح استانی و کشوری.

ب) نقاط ضعف

وظیفه سنگین درمانی بردوش هیئت علمی دانشگاه که مانع از تحقیقات مناسب می شود، نبود تجهیزات آزمایشگاهی، بودجه محدود پژوهشی، عدم آگاهی فرهنگ عمومی از تحقیقات ولزوم آن و عدم وجود ارتباط تنگاتنگ با صنایع و مصوبات لازم در این خصوص به منظور کسب حمایت و همکاری مشترک
نداشتن ردیف تحقیقاتی مستقل برای جذب محققان تمام وقت.
تاثیر پذیری فعالیتهای پژوهشی از فعالیتهای آموزشی موظف اعضاء مرکز در گروه های آموزشی مربوطه.
عدم وجود پژوهشکده به منظور ایجاد ارتباط تنگاتنگ تر بین مراکز تحقیقاتی دانشگاه.
عدم وجود راهکارهای قانونی لازم برای تشویق و جذب محققان.
همکاری ناکافی برخی از بخشهای آموزشی و پژوهشی دانشگاه در جهت پیشبرد اهداف تحقیقاتی مراکز.
کمبود فضای آزمایشگاهی کافی برای جذب محققان.
عدم استقلال و تفویض اختیار مرکز جهت پیشبرد امور روزانه مرکز (تحقیقاتی-اداری).

ج) فرصت ها

آیین نامه ها و حمایت های معاونت پژوهشی وزارتخانه، اولویت های تحقیقاتی کشوری و استانی، همایش های سالیانه سرطان داخل و خارج کشوری، وجود برنامه راهبردی وزارتخانه و صندوق حمایت از پژوهشگران. ارزیابی شورای پژوهشی دانشگاه و استان از اعضای فعال مرکز. استراتژیک بودن استان از نظر اقتصادی، سیاسی و اجتماعی ارتباط مثبت مرکز با سایر مراکز و دانشگاه های استانی و کشوری. تنوع قومی در استان.

د) تهدید ها

اختصاص درصد کم بودجه کشوری به پژوهش، توقف اعتبارات استانی در زمینه امور پژوهشی، نداشتن ردیف و تشکیلات سازمانی در زمان موافقت اصولی و گرانی و تحریم برخی از تجهیزات و کالا های پزشکی و تحقیقاتی وضعیت بد آب و هوایی استان. پایین بودن امکانات رفاهی نسبت به سایر مراکز استانها.